

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **J. K.**
bytem X

zast. advokátkou Mgr. Martou Vyškovskou
sídlem Moravské náměstí 15, 602 00 Brno

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

ve spojeném řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2022, č. j. X, a ze dne 23. 11. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 11. 2022, č. j. X, **s e o d m í t á.**
- II. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 1. 2022, č. j. X, **s e z a m í t á.**
- III. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh předcházejícího řízení

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 7. 2021, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), byl žalobci ode dne 4. 7. 2021 přiznán český dílčí starobní důchod podle § 31 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a s přihlédnutím k článku 52 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení 883/2004“), ve výši 25 042 Kč měsíčně. Podle prvostupňového rozhodnutí, jehož součástí jsou též dva osobní listy důchodového pojištění, žalobce získal k datu 4. 7. 2021 pro nárok na starobní důchod a pro stanovení výše procentní výměry důchodu celou dobu pojištění v rozsahu 35 roků a 181 dne jen z českých dob pojištění a 42 roků a 180 dnů, zahrnujících jak české doby pojištění v délce 12 956 dnů, tak německé doby pojištění v délce 2 554 dnů. K dosažení důchodového věku dne 24. 6. 2023 žalobci chybělo ode dne přiznání důchodu 720 dnů.
2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, v nichž namítal chybné zhodnocení doby pojištění od 17. 2. 1998 do 12. 2. 2004, kdy měl pracovat u zaměstnavatele Heidelberg Praha, s. r. o. Tento zaměstnavatel se od roku 1998 neúspěšně pokoušel s žalobcem ukončit pracovní poměr, takže tento poměr trval až do roku 2004, jak určila příslušná soudní rozhodnutí. Podle žalobce mu měly být zhodnoceny pro výpočet starobního důchodu další 1 562 pracovní dny a 624 víkendové dny, mezi které měla být rozpočtena poměrně náhrada mzdy v celkové výši 17 157 801 Kč.
3. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 1. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), byly námitky žalobce zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalovaná ověřila, že žalobce splňuje zákonné podmínky pro přiznání předčasného důchodu a na tento důchod mu tedy vznikl nárok. Následně přezkoumala výpočet stanovené výše důchodu, jehož správnost rovněž potvrdila. Na základě kontroly osobního listu důchodového pojištění zjistila, že v daném období žalobci zhodnotila doby pojištění a vyměřovací základy zcela ve shodě s evidenčními listy důchodového pojištění, vystavenými za společnost Heidelberg Praha, s. r. o. společností IB Grant Thornton Consulting, s. r. o. z 10. 11. 2001 a 5. 6. 2004. K námitkám žalobce s odkazem na § 16 odst. 3 věta třetí zákona o důchodovém pojištění žalovaná uvedla, že pokud žalobce uzavřel dohodu se svým zaměstnavatelem o náhradě mzdy v jiné podobě, než v jaké mu externí účetní firma vyhotovila v roce 2001 a v roce 2004 uvedené evidenční listy důchodového pojištění, měl a stále může učinit kroky k tomu, aby získal opravné evidenční listy, jejichž údaje by uzavřené dohodě plně odpovídaly. Doba pojištění od 17. 2. 1998 do 12. 2. 2004 byla žalobci zhodnocena na základě uvedených evidenčních listů v plném rozsahu.

I.a) První žaloba a postup před soudem

4. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce **žalobu**. Poukázal na to, že v doplnění námitek uvedl, že náhrada mzdy mu byla od bývalého zaměstnavatele Heidelberg Praha, s. r. o. poskytnuta také právě na základě mimosoudní Dohody o úpravě sporných nároků, o rozvázání pracovního poměru a o peněžitých nárocích ze dne 12. 2. 2004. K dispozici měl a má pouze kopii této dohody, a proto žalovanou požádal, aby si tuto dohodu od společnosti Heidelberg Praha, s. r. o. vyžádala sama. Žalobce se v této dohodě mj. pod sankcí zavázal zachovat mlčenlivost o jejím obsahu. Žalovaná pochybila, pokud takto nepostupovala.
5. Žalobce spatřuje pochybení v tom, že žalovaná náhradu mzdy, jež byla žalobci vyplacena z větší části jednorázově v únoru, resp. v březnu 2004, nerozpočítala poměrně na celé

Shodu s prvopisem potvrzuje J. G.

období, na které se náhrada mzdy vztahovala, tj. náhradu mzdy nerozúčtovala zpětně na jednotlivé kalendářní měsíce jako příjmy žalobce, kterých dosáhl postupně v letech 1998-2004. Žalovaná mu započítala jednotlivé roky, ale nezapočetla mu výdělek dosažený v daném roce. Příjmy měly být rozúčtovány poměrně na období šesti let a takto pak měly být zahrnuty do vyměřovacího základu (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 348/04. Žalobce dále poukázal na judikaturu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2012, č. j. 6 Ads 112/2012-50, č. 2866/2013 Sb. NSS), podle níž se do vyměřovacího základu započítává též náhrada mzdy nebo platu za dobu neplatného skončení pracovního poměru, resp. doplatek příjmů, který byl zaměstnanci po skončení soudních sporů doplacen jednorázově (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2015, č. j. 6 Ads 130/2015-72).

6. Žalobce dále uvedl, že se evidenčními listy důchodového pojištění, vystavenými za společnost Heidelberg Praha, s. r.o. účetní společností IB Grant Thornton Consulting, s.r.o. z 10. 11. 2001 a 5. 6. 2004 detailně nezabýval. Považoval totiž za samozřejmé, že mu bude náhrada mzdy, kterou po dlouhých letech od zaměstnavatele obdržel, správně rozpočtena do vyměřovacího základu. Částky příjmů uvedené v evidenčních listech v součtu odpovídají částce 17 157 801 Kč, což bylo pro žalobce podstatné. Tato částka měla být rozpočtena poměrně do celé doby šesti let, resp. 72 měsíců.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla postup v intencích § 62 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tj. postup k uspokojení žalobce. Uvedla, že na základě nově získaného potvrzení zaměstnavatele Heidelberg Praha, s. r. o. ze dne 31. 7. 2022, provede zápočet náhrady mzdy ve výši 14 629 584 Kč. Tomuto návrhu žalované soud vyhověl a usnesením ze dne 18. 8. 2022 stanovil žalované lhůtu 30 dnů k tomu, aby vydala nové rozhodnutí ve věci.
8. Žalovaná vydala dne 2. 9. 2022 rozhodnutí č. j. R-2.9.2022-413/590 624 1506 (dále jen „**nové prvostupňové rozhodnutí**“, kterým částku 14 629 584 Kč, vyplacenou jako náhradu za ztrátu výdělku rozpočítala podle potvrzení zaměstnavatele ze dne 31. 7. 2022 do období let 1998 – 2004 dle předloženého rozpisu (v kalendářním roce 1998 započítala částku 1 365 720 Kč, v roce 1999 částku 2 953 208 Kč, v roce 2000 částku 295 282 Kč, v roce 2001 částku 2 657 529 Kč, v roce 2002 částku 3 543 372 Kč, v roce 2003 částku 3 434 674 Kč a v roce 2004 částku 389 799 Kč). Ukázalo se však, že rozpočítání této částky se do výše starobního důchodu neodrazilo. Důvodem je podle žalované skutečnost, že částka 14 629 584 Kč byla žalobci zhodnocena již napadeným rozhodnutím, a byť po dodatečném šetření byla rozpočítána do období od roku 1998 do roku 2004, její výše nebyla ani navýšena ani snížena. O správnosti provedeného zápočtu nelze pochybovat, neboť byl proveden pomocí výpočetní techniky a omyl je de facto vyloučen za situace, kdy žalobce nenamítá zhodnocenou délku doby pojištění a výši zhodnocených vyměřovacích základů v jednotlivých kalendářních letech.
9. Vzhledem k tomu, že se žalobce necítil být postupem žalované uspokojen, a vzhledem k tomu, že z nového prvostupňového rozhodnutí nebylo zřejmé, že k uspokojení žalobce došlo (srov. § 62 odst. 4 s. ř. s.), soud pokračoval v řízení.
10. Ještě předtím, než došlo k opětovnému zaslání správního spisu soudu pro účely rozhodnutí ve věci, žalobce podal proti novému prvostupňovému rozhodnutí námitky. V nich nesouhlasil s novým výpočtem. Měl za to, že po rozpočtení náhrady mzdy do jednotlivých šesti let v období 1998-2004 byl při výpočtu důchodu chybně uplatněn koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu v jednotlivých letech 1998-2004. Hodnota mzdy za odpracované roky se lišila, nebylo proto možné dospět k přesně stejnému výsledku, jako při

započtení náhrady mzdy pouze v roce 2004. Žalobce také namítl, že mu byla chybně započtena doba pojištění, neboť mu vůbec nebylo započteno období od 1. 1. 1996 do 31. 7. 1996, kdy pracoval v Německu. Od 1. 8. 1996 začal pracovat u společnosti Heidelberg Praha, s. r. o., prvních sedm měsíců z roku 1996 mu však není započteno vůbec.

11. Námitky žalobce proti novému prvostupňovému rozhodnutí byly zamítnuty rozhodnutím žalované ze dne 23. 11. 2022, č. j. X, proti němuž žalobce (byť z opatrnosti) brojil další žalobou (dále jen „nové napadené rozhodnutí“).

I.b) Nové napadené rozhodnutí a druhá žaloba

12. V novém napadeném rozhodnutí žalovaná potvrdila provedený výpočet výše důchodu a k námitkám žalobce uvedla, že doba pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 7. 1996, kdy pracoval v Německu, mu byla plně započtena a uvedena v osobním listu důchodového pojištění ze dne 31. 8. 2022, kde bylo přihlédnuto k německým dobám pojištění, a kde celková doba pojištění činí 15 510 dnů, tj. 42 roků a 180 dnů. Pokud jde o výpočet výše starobního důchodu, žalovaná uvedla, že pokud není rozpor v počtu dnů pojištění anebo výši vyměřovacích základů, resp. pokud je stejný celkový počet dnů pojištění a součet vyměřovacích základů, nemůže být výše starobního důchodu odlišná v případě pouhého rozdělení vyměřovacích základů do vícero částek a jejich přiřazení k vícero období pojištění, neboť pro výpočet výše starobního důchodu je rozhodující jejich součet.
13. V žalobě proti novému napadenému rozhodnutí žalobce namítl, že toto rozhodnutí bylo vydáno 23. 11. 2022. Dne 16. 12. 2022 mu však byl prostřednictvím jeho právní zástupkyně doručen přípis žalované, v němž mu žalovaná zaslala opravené evidenční listy pojištění za období od 1. 8. 1996 do 31. 12. 2003 a od 1. 1. 2004 do 12. 2. 2004 (období zaměstnání u společnosti Heidelberg Praha, s.r.o.). Tyto opravené evidenční listy jsou však datovány dne 14. 12. 2022, tedy 3 týdny po vydání nového rozhodnutí. Žalobce má proto za to, že nové napadené rozhodnutí nevycházelo ze správných podkladů pro výpočet doby pojištění, neboť správní orgán vycházel z evidenčního listu důchodového pojištění ze dne 31. 8. 2022. Nové rozhodnutí je tak podle žalobce nepřezkoumatelné.
14. Ve vyjádření ze dne 8. 2. 2023 k druhé žalobě žalovaná odkázala na odůvodnění nového napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Poukázala přitom na obsah námitek žalobce ze dne 26. 9. 2022, v nichž se domáhal pouze toho, aby náhrada za ztrátu výdělku ve výši 14 629 584 Kč zhodnocená žalovanou pouze za kalendářní rok 2004 byla rozpočítána do období kalendářních let 1998 až 2004. Tomu žalovaná zcela vyhověla. Dále uvedla, že pokud zaměstnavatel Heidelberg Praha s. r. o. provedl opravu evidenčních listů až dne 14. 12. 2022, jedná se o novou skutečnost, k níž nemohlo být přihlédnuto. Žalovaná navrhla zastavení řízení podle § 47 písm. b) s. ř. s.

II. Jednání před soudem a další postup ve věci

15. Soud ve věci k žádosti žalobce nařídil jednání, které se konalo dne 9. 3. 2022 za účasti žalobce, jeho zástupce a zástupkyně žalované. Zástupce žalobce uvedl, že při přepočtu starobního důchodu na základě dokladů získaných v průběhu řízení před soudem (v rámci postupu podle § 62 s. ř. s.) došlo k chybnému uplatnění koeficientu všeobecného vyměřovacího základu. Při správném uplatnění tohoto koeficientu by výsledek přepočtu musel být jiný (vyšší). Zpochybnil dále výši částky, která byla rozpočítávána; mělo jít o částku 17 157 801 Kč (nikoli částku 14 629 584 Kč). Nakonec uvedl, že opravené evidenční listy měly být zohledněny, resp. žalobci není zřejmé, z jakých evidenčních listů žalovaný vycházel.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. G.

16. Zástupkyně žalované odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, což s ohledem na průběh řízení před soudem nebylo dostačující. Ze strany soudu bylo požadováno vyjádření žalované k námitce chybného uplatnění koeficientu všeobecného vyměřovacího základu, která byla v rámci jednání před soudem ze strany žalobce dovysvětlena. Vzhledem k tomu, že relevantní vyjádření žalované nebylo podáno a s ohledem na průběh řízení před soudem (postup podle § 62 s. ř. s., doplňování skutkového stavu) bylo jednání odročeno za účelem získání podrobného stanoviska žalované k otázce, zda a jakým způsobem byl při výpočtu (přepočtu) starobního důchodu žalobce aplikován koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu. Jinými slovy k otázce, jak vstoupila změna koeficientu u jednotlivých částek vyměřovacích základů za roky 1998 – 2004 do výpočtu důchodu žalobce a z jakého důvodu to nemělo na výši vypočteného důchodu žádný vliv.
17. Ve vyjádření ze dne 25. 4. 2023 žalovaná uvedla, že jádro sporu nespočívá v aplikaci koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu u jednotlivých částek vyměřovacích základů za roky 1998 až 2004 (výpočet pomocí výpočetní techniky de facto omyl vylučuje), ale v aplikaci § 15 zákona o důchodovém pojištění, ve znění nařízení vlády č. 381/2020 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2021 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2021 a o zvýšení důchodů v roce 2021 (dále jen „nařízení č. 381/2020 Sb.“).
18. Podle § 15 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se v období po roce 2014 výpočtový základ stanoví z osobního vyměřovacího základu (§ 16) tak, že a) do částky první redukční hranice se počítá 100 %, b) z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice se počítá 26 %, c) k částce nad druhou redukční hranici se nepřihlíží.
19. Podle § 15 odst. 3 věta druhá zákona o důchodovém pojištění v období po roce 2014 činí v kalendářním roce první redukční hranice 44 % průměrné mzdy a druhá redukční hranice činí 400 % průměrné mzdy. Této horní hranici, nad níž se již nepřihlíží k výši příjmů rozhodných pro výpočet důchodu, dnes odpovídá horní hranice odvodu pojistného stanovená v § 15a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti [48násobek průměrné mzdy za rok, což v měsíčním vyjádření činí čtyřnásobek průměrné mzdy]. Podle § 15 odst. 5 téhož zákona se při stanovení výpočtového základu podle odstavců 1 až 4 použijí redukční hranice platné pro rok přiznání důchodu.
20. Podle § 2 nařízení č. 381/2020 Sb. je stanovena výše redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2021 následovně: a) první redukční hranice pro stanovení výpočtového základu činí 15 595 Kč, b) druhá redukční hranice pro stanovení výpočtového základu činí 141 764 Kč.
21. Napadeným rozhodnutím byla žalobci do vyměřovacích základů v rozhodném období započtena celková částka náhrady za ztrátu na výděлку ve výši 14 629 584 Kč pouze za rok 2004. Jak lze vysledovat z osobního listu důchodového pojištění ze dne 20. 7. 2021, který je nedílnou součástí napadeného rozhodnutí, za rozhodné období stanovené za kalendářní roky 1986 až 2020 byl pro účely stanovení procentní výměry starobního důchodu vypočten osobní výpočtový základ ve výši 188 199 Kč. Zákon žalované ukládá použít při výpočtu důchodu redukční hranice platné pro rok přiznání důchodu (§ 15 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění), což v případě žalobce, který o starobní důchod požádal v roce 2021 a kterému byl důchod přiznán v roce 2021, žalovaná učinila, když při stanovení výpočtového základu z osobního vyměřovacího základu žalobce postupovala podle redukčních hranic

platných „po roce 2014“ resp. platných v roce 2021. Osobní vyměřovací základ byl vyčíslen částkou 188 199 Kč. Do částky první redukční hranice 15 595 Kč náleží 100 %, z částky nad 15 595 Kč do druhé redukční hranice 141 764 Kč se počítá 26 %, tj. 32 803,94 Kč, k částce nad druhou redukční hranici, tj. nad 141 764 Kč, se nepřihlíží. Výpočtový základ pro účely stanovení výše starobního důchodu tak činí 48 398,94 Kč, tj. 48 399 Kč (15 595 Kč + 32 803,94 Kč).

22. V novém výpočtu starobního důchodu, jak dokládá osobní list důchodového pojištění ze dne 31. 8. 2022, byla částka náhrady za ztrátu na výdělků ve výši 14 629 584 Kč rozpočítána do let 1998 - 2004. Podle potvrzení ze dne 31. 7. 2022 vyhotoveného zaměstnavatelem Heidelberg Praha s.r.o., byla částka 14 629 584 Kč vyplacená jako náhrada za ztrátu na výdělků rozpočítána do období let 1998 až 2004 tak, že v kalendářním roce 1998 byla započítána částka 1 365 720 Kč, v kalendářním roce 1999 byla započítána částka 2 953 208 Kč, v kalendářním roce 2000 byla započítána částka 295 282 Kč, v kalendářním roce 2001 byla započítána částka 2 657 529 Kč, v kalendářním roce 2002 byla započítána částka 3 543 372 Kč, v kalendářním roce 2003 byla započítána částka 3 424 674 Kč a v kalendářním roce 2004 byla započítána částka 389 799 Kč. Rovněž zde, při stanovení výpočtového základu z osobního vyměřovacího základu žalobce, žalovaná postupovala podle redukčních hranic platných „po roce 2014“ resp. platných v roce 2021. Osobní vyměřovací základ byl vyčíslen částkou 190 833 Kč, tedy vyšší, než byla původní výše. Nicméně i nyní, při výpočtu výpočtového základu žalovaná přistoupila k redukci (§ 15 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění). Do částky první redukční hranice 15 595 Kč náleží 100 %, z částky nad 15 595 Kč do druhé redukční hranice 141 764 Kč se počítá 26 %, tj. 32 803,94 Kč, k částce nad druhou redukční hranici, tj. nad 141 764 Kč, se nepřihlíží. Výpočtový základ pro účely stanovení výše starobního důchodu tak činí 48 398,94 Kč, tj. 48 399 Kč (15 595 Kč + 32 803,94 Kč).
23. Ačkoliv při rozpočtu částky náhrady za ztrátu na výdělků ve výši 14 629 584 Kč do let 1998 až 2004 došlo ke zvýšení osobního vyměřovacího základu z 188 199 Kč na 190 833 Kč, v konečném důsledku tento přepočet neovlivnil výši již přiznaného starobního důchodu. Stalo se tak vzhledem k ustanovení § 2 nařízení č. 381/2020 Sb. a § 15 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, podle nichž je pevně vyčíslena první a druhá redukční hranice s tím, že k částkám nad druhou redukční hranici se nepřihlíží.
24. Žalovaná shrnula, že vyhověla žalobní námitce žalobce a rozpočítala částku náhrady za ztrátu na výdělků ve výši 14 629 584 Kč do let 1998 - 2004, byť se tento postup v konečném důsledku ukázal bez vlivu na již přiznanou výši starobního důchodu. Žalovaná nemohla postupovat podle jiné právní úpravy. Jestliže výsledek postupu žalované nenaplnil subjektivní očekávání žalobce, ještě neznamená, že tento postup není správný, či je v rozporu se zákonem. Žalovaná proto navrhla zastavení řízení podle § 47 písm. b) s. ř. s.
25. K vyjádření žalované ze dne 25. 4. 2023 se žalobce nevyjádřil. Soud proto nařídil jednání na den 8. 6. 2023, na němž účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Zástupkyně žalobce uvedla, že žalobce nebyl žalovanou přesvědčen, vyjádření žalované stále není transparentní. Žalobce vyjádřil nespokojenost s tím, jaký mu byl vyměřen důchod a zejména s odůvodněním tohoto vyměření, které stále nepovažuje za srozumitelné. Soud provedl stručnou rekapitulaci průběhu předcházejícího řízení a doplnil dokazování opravenými evidenční listy pojištění za období od 1. 8. 1996 do 31. 12. 2003 a od 1. 1. 2004 do 12. 2. 2004 (období zaměstnání u společnosti Heidelberg Praha, s.r.o.), které žalobce přiložil k žalobě proti novému napadenému rozhodnutí. Po závěrečných návrzích bylo přistoupeno k vyhlášení rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. G.

III. Posouzení věci soudem

26. K posouzení jsou dvě žaloby proti dvěma rozhodnutím žalované, z nichž obě byla vydána v téže věci, tj. ve věci žádosti žalobce o starobní důchod. Ze shrnutí průběhu předcházejícího řízení je zřejmé, že nové prvostupňové rozhodnutí (ze dne 2. 9. 2022) i nové napadené rozhodnutí (ze dne 23. 11. 2022) byla vydána v rámci postupu podle § 62 s. ř. s., tj. postupu v řízení před soudem, který měl (mohl) vést k uspokojení žalobce. K uspokojení žalobce však nedošlo, neboť jednak žalobce soudu výslovně sdělil, že vydáním nového prvostupňového rozhodnutí uspokojen není, a jednak ze všech okolností případu nebylo zřejmé, že k uspokojení žalobce došlo. Stanovená výše starobního důchodu by totiž i po vydání nového prvostupňového rozhodnutí zůstala stejná.
27. Vzhledem k tomu, že nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení, soud pokračoval v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008-70, publ. pod č. 2130/2010 Sb. NSS). O tomto postupu žalovanou informoval přípisem, který jí byl doručen dne 24. 10. 2022. I přes tuto informaci žalovaná vydala nové napadené rozhodnutí, jímž zamítla námitky žalobce proti novému prvostupňovému rozhodnutí. Nové napadené rozhodnutí i nové prvostupňové rozhodnutí je však nutno posuzovat jako jeden celek, neboť obě rozhodnutí byla vydána v rámci postupu před soudem, který měl (mohl) vést k uspokojení žalobce. K takovému uspokojení však nedošlo, o čemž svědčí i podání druhé žaloby.
28. Druhá žaloba, tj. žaloba proti rozhodnutí žalované vydaného v rámci postupu podle § 62 s.ř.s., nebyl-li tento postup úspěšný, však projednatelná není. Důvodem je skutečnost, že nové rozhodnutí žalované nenabylo právní moci, nemá proto právní účinky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2009, č. j. 4 Ads 105/2008-185, publ. pod č. 2502/2012 Sb. NSS). K takovým účinkům by mohlo dojít pouze za situace, pokud by soud vydal podle § 62 odst. 5 s. ř. s. usnesení o zastavení řízení z důvodu uspokojení žalobce; k tomu však s ohledem na negativní vyjádření žalobce nedošlo. Nové napadené rozhodnutí tedy nemůže být podrobeno soudnímu přezkumu, a proto soud žalobu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 11. 2022, č. j. RN-590 624 1506/315-JJA, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (výrok I).
29. Ve vztahu k napadenému rozhodnutí pak soud přistoupil k věcnému projednání žaloby, neboť byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.), a byla podána včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.). Při jejím posouzení mj. zohlednil i průběh a výsledky postupu podle § 62 s. ř. s., jakkoli nevedl k uspokojení žalobce.
30. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
31. Žaloba není důvodná.
32. Ve věci nebylo sporu o tom, že žalobce splnil potřebné podmínky pro vznik nároku na předčasný starobní důchod. Žalobce splnil jak podmínku doby nejvýše 5 let chybějící do dosažení důchodového věku i podmínku získání potřebné doby pojištění (viz § 31 zákona o důchodovém pojištění). Součástí prvostupňového rozhodnutí, jsou dva osobní listy důchodového pojištění, z nichž vyplývá, že žalobce získal k datu 4. 7. 2021 pro nárok na

starobní důchod a pro stanovení výše procentní výměry důchodu celkovou dobu pojištění v rozsahu 35 roků a 181 dne jen z českých dob pojištění a 42 roků a 180 dnů, zahrnujících jak české doby pojištění v délce 12 956 dnů, tak německé doby pojištění v délce 2 554 dnů, a že k dosažení důchodového věku dne 24. 6. 2023 (v případě žalobce se jednalo o 64 let) mu chybí ode dne přiznání důchodu 720 dnů.

33. Žalobce učinil sporným stanovení výše starobního důchodu. Jak stanoví právní úprava (a jak shrnula též žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí), výše důchodu se skládá ze základní výměry a z procentní výměry (§ 4 odst. 2, § 33 zákona o důchodovém pojištění). Podle § 33 odst. 1 téhož zákona činí základní výměra starobního důchodu 10 % průměrné mzdy měsíčně, což v roce 2021 činilo 3 550 Kč (§ 3 nařízení vlády č. 381/2020 Sb.). Výše procentní výměry starobního důchodu je stanovena podle § 33 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, a to procentní sazbou z výpočtového základu podle doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod a podle doby pojištění získané po vzniku nároku na tento důchod. Do doby pojištění získané do 18 let věku a po vzniku nároku na starobní důchod se nezahrnují náhradní doby pojištění. Výše procentní výměry starobního důchodu činí nejméně 770 Kč měsíčně.
34. Podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění činí výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3 téhož zákona za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro tyto účely započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %. Předpokladem stanovení výpočtového základu, z něhož se stanoví výše procentní výměry, je stanovení osobního vyměřovacího základu. Ten je definován v § 16 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období ve smyslu § 18 zákona o důchodovém pojištění.
35. Žalobce nečinil sporným, že v jeho případě bylo jako rozhodné období určeno období let 1986–2020 pro stanovení osobního vyměřovacího základu, a že ten činil 167 368 Kč. Výpočtovým základem žalobce byla podle § 15 zákona o důchodovém pojištění částka ve výši 48 399 Kč (stejně bylo určeno v osobním listu důchodového pojištění ze dne 31. 8. 2022). Proti způsobu stanovení výpočtového základu žalobce konkrétní argumentaci nevznášel. Procentní výměra žalobce by ke dni dosažení důchodového věku činila v souladu s § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění 52,50 % (35 roků pojištění x 1,5 %), tj. 25 410 Kč (52,5 % z 48 399 Kč). Jelikož však žalobci do dosažení důchodového věku chybělo 720 dnů, došlo v jeho případě ke snížení procentní výměry o 3,6 % výpočtového základu za 360 dnů v období prvních 360 kalendářních dnů, tj. o 1 742 Kč a o 4,8 % výpočtového základu za 360 dnů v období od 361. do 720. dne, tj. o 2 323 Kč, celkem tedy o 4 065 Kč. Po snížení tak činí procentní výměra starobního důchodu 21 345 Kč. Celková částka plného předčasného starobního důchodu žalobce tak činí 24 895 Kč (3 550 Kč + 21 345 Kč).
36. V případě žalobce nicméně bylo nutno přihlédnout ke skutečnosti, že žalobce získal doby pojištění též v jiném členském státě EU (v Německu). Žalovaná proto na základě aplikace nařízení 883/2004 provedla výpočet starobního důchodu žalobce se zohledněním získaných dob pojištění žalobce v Německu. Zde získal celkovou dobu pojištění v době od 1. 8. 1989 do 31. 3. 2000 v rozsahu 106 měsíců. Pro účely výpočtu dílčího starobního důchodu ve smyslu čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení 883/2004 však bylo možné využít pouze 2 554 dny, získané v době od 1. 8. 1989 do 31. 7. 1996, neboť v ostatním se německé doby pojištění kryly s českými dobami pojištění. Součet dob pojištění dle českých a německých právních předpisů činil 15 510 dnů, tj. 42 roky a 180 dnů pojištění (12 956 dnů dle českých a 2 554 dnů

Shodu s prvopisem potvrzuje J. G.

dle německých právních předpisů. Výše procentní výměry tak činí 63 % výpočtového základu měsíčně (42 roků pojištění x 1,5 %).

37. Osobní vyměřovací základ žalobce byl stanoven ve výši 188 199 Kč. Výpočtovým základem žalobce byla podle § 15 zákona o důchodovém pojištění částka ve výši 48 399 Kč (stejně bylo určeno v osobním listu důchodového pojištění ze dne 31. 8. 2022). Plná procentní výměra žalobce by ke dni dosažení důchodového věku činila v souladu s § 54 odst. 3 nařízení 883/2004 celkem 30 492 Kč (63 % z 48 399 Kč). Jelikož však žalobci do dosažení důchodového věku chybělo 720 dnů, došlo v jeho případě ke snížení procentní výměry o 3,6 % výpočtového základu za 360 dnů v období prvních 360 kalendářních dnů, tj. o 1 742 Kč a o 4,8 % výpočtového základu za 360 dnů v období od 361. do 720. dne, tj. o 2 323 Kč, celkem tedy o 4 065 Kč. Po snížení tak činí procentní výměra starobního důchodu 26 527 Kč. Skutečná výše (dílčího) důchodu se následně vypočte podle čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení 883/2004 na základě poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů k celkové době pojištění získané v ČR a v ostatních členských státech EU. Základní výměra tak v tomto případě činí 2 996 Kč měsíčně [$3\,550 \times (12\,956/15\,510)$] a výše procentní výměry je měsíčně 22 076 Kč [$26\,427 \times 12\,956/15\,510$]. Celkem tedy skutečná výše dílčího důchodu činí 25 042 Kč měsíčně.
38. S ohledem na čl. 52 odst. 3 nařízení č. 883/2004 náleží žalobci dílčí důchod, tj. důchod vypočtená s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve Spolkové republice Německo, neboť jeho výše (25 042 Kč) je vyšší, než výše českého důchodu vypočteného bez přihlédnutí k německým dobám pojištění (24 895 Kč).
39. Podstatou námitek žalobce, která se shoduje s obsahem žaloby, bylo tvrzení, že mu nebyla řádně zhodnocena náhrada mzdy v celkové výši 17 157 801 Kč od jeho bývalého zaměstnavatele (společnost Heidelberg Praha, s. r. o.), resp. že tato částka nebyla poměrně rozpočtena mezi jednotlivé roky. Soud předně ověřil z osobního listu důchodového pojištění, že ve shodě s evidenčními listy důchodového pojištění ze dne 10. 11. 2001 a 5. 6. 2004, založenými ve spise, byla žalobci zhodnocena za rok 1998 doba pojištění v rozsahu 365 dnů s vyměřovacím základem ve výši 608 894 Kč a s 33 dny vyloučené doby, za rok 1999 doba pojištění v rozsahu 365 dnů bez vyměřovacího základu, za rok 2000 doba pojištění v rozsahu 366 dnů pojištění s vyměřovacím základem 1 406 689 Kč a s 220 dny vyloučené doby, v době od 1. 1. 2001 do 30. 5. 2001 získal 150 dnů vyloučené doby, v době od 31. 5. 2001 do 31. 12. 2001 získal 215 dnů pojištění bez vyměřovacího základu, v roce 2002 získal 366 dnů pojištění bez vyměřovacího základu, v roce 2003 získal 365 dnů pojištění s vyměřovacím základem ve výši 512 634 Kč a se 17 dny vyloučené doby a v době od 1. 1. 2004 do 12. 2. 2004 získal 43 dny pojištění s vyměřovacím základem ve výši 14 629 584 Kč a v době od 17. 3. 2004 do 28. 3. 2004 získal 12 dnů náhradní doby pojištění jako vyloučené doby.
40. V době vydání napadeného rozhodnutí neměla žalovaná k dispozici evidenční listy důchodového pojištění, na jejichž podkladě by mohla rozpočítat žalobcem uváděnou částku (17 157 801 Kč) do jednotlivých let. Takto byly započteny pouze částky uvedené v získaných evidenčních listech důchodového pojištění, jak bylo shora uvedeno (tj. celkem se jednalo v letech 1998–2004 o částku vyměřovacího základu 2 528 217 Kč (608 894 Kč + 1 406 689 Kč + 512 634 Kč) a dále o částku 14 629 584 Kč, což činí dohromady onu žalobcem uváděnou celkovou částku 17 157 801 Kč. Tato částka mu tedy (jako celek) zohledněna byla, pouze nedošlo k rozpočítání částky 14 629 584 Kč, která byla žalobci vyplacena až v roce 2004 jako náhrada mzdy z neplatně ukončeného pracovního poměru, do jednotlivých let.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. G.

41. K tomuto rozpočítání došlo až v průběhu řízení před soudem, v rámci postupu podle § 62 s. ř. s. Žalovaná totiž obdržela od společnosti Heidelberg Praha spol. s r. o. rozpis ze dne 31. 7. 2022, podle něhož částku 14 629 584 Kč, vyplacenou v roce 2004 dle Dohody o úpravě sporných nároků, o rozvázání pracovního poměru a o peněžitých nárocích ze dne 12. 2. 2004 rozpočítala do období let 1998 – 2004 (v kalendářním roce 1998 započítala částku 1 365 720 Kč, v roce 1999 částku 2 953 208 Kč, v roce 2000 částku 295 282 Kč, v roce 2001 částku 2 657 529 Kč, v roce 2002 částku 3 543 372 Kč, v roce 2003 částku 3 434 674 Kč a v roce 2004 částku 389 799 Kč). Ukázalo se však, že rozpočítání této částky se do výše starobního důchodu neodrazilo. Nové prvostupňové rozhodnutí, včetně dvou osobních listů důchodového pojištění, a nové napadené rozhodnutí jsou důkazy k tomuto závěru.
42. S odkazem na nálezný Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 348/04, je nutno žalobci přisvědčit v tom, že částka 14 629 584 Kč, která mu byla jednorázově vyplacena v roce 2004 jako náhrada mzdy za neplatné rozvázání pracovního poměru, měla být rozpočítána poměrně do jednotlivých let, na které se vztahovala (1998–2004). Bylo tedy pochybením, pokud si žalovaná k tomuto postupu nezajistila od bývalého zaměstnavatele žalobce podklady již dříve. K tomu došlo až v průběhu řízení před soudem. Z výsledků postupu žalované, který požadavek žalobce již plně odrážel, je však zřejmé, že toto pochybení žalované nemá vliv na napadené rozhodnutí, resp. výši stanoveného starobního důchodu.
43. V průběhu řízení před soudem žalovaná podrobně a srozumitelně vyložila, proč tomu tak nebylo (viz body 17–24 tohoto odůvodnění), čímž reagovala na argumentaci žalobce fakticky vznesenou až po vydání napadeného rozhodnutí a rozvedenou v průběhu řízení před soudem. Tuto reakci lze považovat za srozumitelnou a odpovídající právní úpravě. Jak žalovaná vysvětlila, ačkoliv při rozpočtu částky náhrady za ztrátu na výdělků ve výši 14 629 584 Kč do let 1998 až 2004 došlo ke zvýšení osobního vyměřovacího základu z 188 199 Kč na 190 833 Kč, v konečném důsledku tento přepočít neovlivnil výši již přiznaného starobního důchodu. Stalo se tak vzhledem k ustanovení § 2 nařízení č. 381/2020 Sb. a § 15 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, podle nichž je pevně vyčíslena první a druhá redukční hranice navíc s tím, že k částkám nad druhou redukční hranici se nepřihlíží.
44. Jakkoli lze mít pochopení pro postoj žalobce (zákonná úprava stanovení výše starobního důchodu je poměrně komplikovaná a pro laika obtížně srozumitelná), proti tomuto podrobnému vysvětlení žalované žádnou relevantní protiargumentaci nevznesl. Na způsob výpočtu důchodu, jak byl vysvětlen v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení se shora citovaným dovysvětlením žalované, tak lze odkázat, neboť jej lze **ve výsledku** považovat za zákonný a správný. Lze tak shrnout, že žalobě nebylo možné vyhovět, neboť zjištěné pochybení žalované nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, tj. na výslednou výši přiznaného důchodu.
45. Co se týká opravných evidenčních listů důchodového pojištění, které žalobce předložil v průběhu řízení před soudem (k druhé žalobě), soud ověřil, že údaje zde uvedené odpovídají skutečnostem vyplývajícím z osobního listu důchodového pojištění, který byl podkladem pro přepočít starobního důchodu žalobce. Jinými slovy, údaje uváděné společností Heidelberg Praha s. r. o. v původně zaslaném rozpisu za roky 1998–2004 (vyměřovací základy, doby pojištění, vyloučené doby), při zohlednění již dříve zjištěných a započtených skutečností, co do výše vyměřovacích základů, doby pojištění i vyloučených dob, korespondují s údaji uvedenými v osobních listech důchodového pojištění, upravenými pro přepočít starobního důchodu v průběhu řízení před soudem. Soud tyto důkazy zohlednil,

neboť vypovídají o skutečnostech existujících již v okamžiku rozhodování žalované (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013-28). Existence těchto důkazů však neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Vydáním opravných evidenčních listů důchodového pojištění nedošlo ke změně či zkrácení některého z parametrů podstatných pro výpočet částky (dílčího) předčasného starobního důchodu žalobce. K zásahu do jeho veřejného subjektivního práva na zákonné stanovení měsíční výše jeho starobního důchodu tedy nedošlo.

IV. Závěr a náklady řízení

46. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žalobní námitky důvodné nejsou, a proto žalobu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 1. 2022, č. j. RN-590 624 1506/315-AHN, zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s., srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 8. června 2023

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně